

Čís. 3734.

Hornický rozhodčí soud (zákon ze dne 25. února 1920, čís. 144 sb. z. a n.) jest příslušným pro mzdové spory proti majiteli dolu, třebas byl důl zatím propachtován.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1924, R I 270/24.)

Na dolu žalovaného důlního podnikatelstva byla dne 2. února 1923 zastavena práce pro zátopu vodou. Koncem května 1923 byl na dolu opět zahájen provoz K-em a S-em, jimiž byl důl propachtován. Tvrdě, že dle úmluvy při zastavení provozu přísluší mu pětidenní placená dovolená a deputátní uhlí nebo peněžitá náhrada za ně, domáhal se žalující havíř na žalovaném podnikatelstvu zaplacení požitků po dobu dovolené a dodání deputátního uhlí (zaplacení peněžitě náhrady za ně). K námitce nepřipustnosti pořadu práva a nepříslušnosti soudu s o u d p r v é s t o l i c e žalobu odmítl. D ů v o d y: Podle §u 1 zákona ze dne 25. února 1920, čís. 144 sb. z. a n., je předepsáno pro každý samostatný hornický závod, který zaměstnává aspoň 20 dělníků a trvá aspoň půl roku, by ustanovila se závodní rada. Podle §u 2 zákona ze dne 25. února 1920, čís. 145 sb. z. a n., náleží do působnosti rozhodčích soudů hornických, aby s konečnou platností rozhodovaly o odvolání z výroku závodní rady ve mzdových věcech, a, ježto dle prováděcího vládního nařízení ze dne 13. července 1920, čís. 434 sb. z. a n. bod 3 k §u 2 zákona o závodních radách (čís. 144 sb. z. a n.) je povolán mzdový výbor jako výkonný orgán závodní rady, vynášeti výrok o mzdových věcech, náleží rozhodčímu soudu rozhodovati s konečnou platností o odvolání z výroku mzdového výboru. Spisy revírního báňského úřadu jest zjištěno, že v době, kdy žalobce vznesl svůj nárok na soud, byla na dole žalované strany ustanovena závodní rada. Náleží tudíž věc žalobcovu vyřídití pořadem mzdového výboru, jemuž vyhrazeno jest, aby přičinil se o dohodu, a, nepodaří-li se to, odkáže svým rozhodnutím (výrokem) strany, by do 14 dnů se odvolaly k rozhodčímu soudu (§ 6 zákona o rozhodčích soudech čís. 145 sb. z. a n.). Poněvadž tento pořad v tomto případě je závazným a příslušnost mzdového výboru a rozhodčího soudu výlučnou, bylo námitce nepřipustnosti pořadu práva a nepříslušnosti soudu vyhověti a žalobu odmítnouti. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva a nepříslušnosti soudu. D ů v o d y: Názor stěžovatelův, že hornický rozhodčí soud není povolán rozhodovati o soukromoprávních nárocích hornického osazenstva proti závodní správě, není sice správným, jak níže bude uvedeno, přes to však dlužno rekursu přiznati oprávnění. Ze zákonných ustanovení, na něž se žalovaná strana odvolává (zákon ze dne 25. února 1920, čís. 144 a 145 sb. z. a n., prováděcí nařízení ze dne 13. července 1920, čís. 434 sb. z. a n., nařízení ze dne 18. května 1920, čís. 358 sb. z. a n. a zákon ze dne 1. července 1921, čís. 262 sb. z. a n.) je patrné, že každý mzdový spor, který vznikne mezi závodní správou a jednotlivým dělníkem v hornickém závodě, pro nějž předepsáno jest zřízení závodní rady, vznéstí jest především u mzdového výboru, na

každém závodě zřízeného, který čítá 4 členy, z nichž dva (předsedu svého a jednoho člena) vysílá závodní rada a dva závodní správa, že mzdový výbor má se přičiníti o dohodu a, nepodaří-li se mu, má vydati o tom stranám, totiž dotyčnému dělníku a závodní správě vyrozumění, do něhož jim přísluší t. zv. odvolání k rozhodčímu soudu hornickému, jehož příslušnost jest výlučnou (§ 2 (3) prov. nař. ze dne 13. července 1920, čís. 434 sb. z. a n.). Příslušnost hornického rozhodčího soudu předpokládá tudíž mzdový spor mezi dělníkem a závodní správou, který mzdovým výborem nebyl vyrovnán. Správu hornického závodu vede dočasný držitel nebo podnikatel, t. j. ten, kdo těžbu na dole provozuje. V tomto případě je nesporno, že žalovaná firma zastavila dne 2. února 1923 na svém dolu, pro nějž předepsáno jest zřízení závodní rady a tato také zřízena byla, pro zátoku vodou provoz a že koncem května 1923 provoz na dolu tom opět zahájen byl K-em a S-em, jimž důl ten byl propachtován. Správu závodu vedou tudíž nyní pachtýři dolu K. a S., kteří jedině oprávněni jsou vyslati do mzdového výboru dva členy, a nikoli žalovaná strana jako vlastnice dolu, která těžby na něm již neprovozuje. Vzhledem k shora uvedeným zákonným předpisům, v nichž mluví se jen o závodní správě, držiteli závodu (§ 5 nař. ze dne 18. května 1920, čís. 358 sb. z. a n.), jest rozhodčí soud hornický příslušným, počínajíc koncem května 1923, toliko pro mzdové spory, vzniklé mezi K-em a S-em, neb ustanovenou jimi správou dolu a dělníky, na dolu tom zaměstnanými, a nikoli pro spory mezi vlastníkem dolu, který provoz jeho zastavil, jej znovu sám nezahájil, nýbrž propachtoval, i když žalobní nárok vznikl ještě z pracovního poměru k vlastníku dolu v době, kdy tento těžbu na něm prováděl. Žalobce nedomáhá se žalobou zaplacení mzdy za dovolenou a vydání deputátního uhlí na nynější správě dolu, najatého K-em a S-em, nýbrž domáhá se na majitelce dolu, která dříve těžbu sama prováděla, náhrady škody, způsobené tím, že nepostarala se, aby nájemci dolu splnili vůči žalobci to, k čemu se zavázala, totiž zaplacení dovolené a vydání deputátního uhlí. Spor tento byl by ovšem v případě, že by žalovaná strana těžbu na dole znovu zahájila a sama provozovala, mzdovým sporem, k jehož rozhodnutí byl by po marném pokusu o smír před mzdovým výborem příslušným hornický rozhodčí soud; po zastavení provozu dolu žalovanou stranou jest spor tento sporem o splnění smlouvy po případě z důvodu náhrady škody, k jehož projednání a rozhodnutí povolán jest soud řádný.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

První i rekursní soud shodují se v tom, že mzdový spor, který vznikl v hornickém závodě, pro nějž jest předepsáno zřízení závodní rady, může býti rozhodnut výlučně pořadem mzdového výboru a rozhodčího hornického soudu, při čemž činnost mzdového výboru jest sice jen smírčí, ale obligatorní, rozhodnutí hornického rozhodčího soudu pak konečné a vykonatelné. Názor ten i jeho odůvodnění srovnávají se se stálým rozhodováním nejvyššího soudu, a pokazuje se na obšírně

odůvodněná rozhodnutí ze dne 12. září 1922 č. j. R II 337/22, uveřejněné ve sbírce Dr. Vážného pod číslem 1835 a ze dne 27. února 1923, č. j. R II 52/23, uveřejněné v téže sbírce pod čís. 2330. Nejvyšší soud nemá důvodu, by se odchýlil od právního stanoviska, v těchto rozhodnutích zaujatého, a poukazuje vzhledem k vývodům žalobcova rekursu proti usnesení prvního soudu a vzhledem k rozhodnutím nejvyššího správního soudu, tam citovaným, jen ještě na to, že působnost rozhodčí komise, zřízené dle zákona o závodních výborech ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n., a působnost hornického rozhodčího soudu dle zákona ze dne 25. února 1920, čís. 145 sb. z. a n., jsou podstatně různé, takže se nelze v tomto sporu dovolávati rozhodnutí, vydaných o příslušnosti rozhodčí komise. Přes uvedené zásadní stanovisko zamítl rekursní soud námitku nepřipustnosti pořadu práva, poněvadž prý příslušnost hornického rozhodčího soudu předpokládá mzdový spor mezi dělníkem a závodní správou, touto závodní správou v projednávaném případě však není žalované společenstvo jako majitel dolu, nýbrž pachtýři, jimž bylo provozování dolu v květnu 1923 propachtováno. Směřujíc proti jiné osobě, než nynějšímu zaměstnavateli, není prý žaloba čistou žalobou ze smlouvy mezdní, nýbrž žalobou o náhradu škody a náleží proto před řádné soudy. S tímto názorem nelze souhlasiti. Žalobce, který byl již před propachtováním dolu na něm zaměstnán a posud tam pracuje, domáhá se na žalovaném majiteli, jenž těžbu do května 1923 sám provozoval na základě kolektivního ujednání, smlouveného s ním v únoru 1920, zaplacení pětidenní placené dovolené podle zákona ze dne 1. července 1921, čís. 262 sb. z. a n. a vydání deputátního uhlí, tedy nároků, jež mu náleží přímo ze smlouvy samé a jsou částí jeho pracovní mzdy. Žaloba neodvozuje uplatňovaného nároku ze zavinění žalované strany, spočívajícího v tom, že se nepostarala, by nájemci dolu splnili její závazek předsevzatý vůči žalobci, a neobsahuje ani jiného tvrzení, podle něhož by se mohla pokládati za žalobu o náhradu škody, náležející před řádné soudy. Uplatňuje přímý nárok z pracovního poměru, který posud trvá, a náleží proto před hornický soud rozhodčí. Může-li takový nárok býti s úspěchem uplatňován proti majiteli dolu, který sám těžbu neprovozuje, jest již otázkou věcného posouzení rozepře, při rozhodnutí o námitce nepřislušnosti pořadu práva záleží na tom, může-li takový majitel dolu býti u hornického rozhodčího soudu vůbec žalován. K otázce této dlužno přisvědčiti. Doslov zákonů ze dne 25. února 1920, čís. 144 a 145 sb. z. a n. a prováděcího nařízení ze dne 13. července 1920, čís. 434 sb. z. a n. toho nevylučují, nýbrž kladou důraz jen na předmět sporu. Hornický rozhodčí soud není podle svého složení vůbec dotčen okolností, zda je žalován vlastník dolu či jeho nájemce, takže není důvodu, by v jednom případě byl příslušným k rozhodnutí, nikoliv však v případě druhém. Rekursní soud poukazuje na složení mzdového výboru, do něhož závodní správa vysílá dva členy, takže vysílají-li je nynější pachtýři dolu, není v něm žalovaný majitel dolu zastoupen. Nehledíc k tomu, že obeslání mzdového výboru může býti pachtovní smlouvou upraveno tak, aby byly i zájmy majitele dolu v něm zastoupeny a chráněny, nemůže jeho složení vzhledem k tomu, že jest jeho úkolem jenom, aby se pokusil o smír, míti podstatného vý-

znamu. Rozhodným však jest, že se podle horního zákona těsný svazek, který spojuje hornický podnik s jeho majitelem, propachtováním nijak nepřetrhává, naopak ustanovuje § 187 horního zákona, že přímá zodpovědnost majitele za provozování podniku trvá při propachtování dolu dále, ač s výhradou postižního nároku proti pachtýři. Není proto možno majitele dolu jen z toho důvodu, že provozování těžby propachtoval, vylučovati z právních řádů, jimiž se hornické poměry upravují, a k nimž náleží dle deváté hlavy horního zákona i úprava námezdních poměrů horníků na dole zaměstnaných, a dle zákonů shora citovaných zřízení a působnost závodních rad, mzdových výborů a rozhodčích soudů. Rozhodování o podané žalobě nenáleží tedy řádným soudům, nýbrž hornickému soudu rozhodčímu.

Čís. 3735.

W-konto.

Z pouhého neudání jména smluvníka komisionářem nelze o sobě usuzovati na jeho vstup do obchodu dle prvního odstavce čl. 376 obch. zákona.

Vstup komisionáře do obchodu podle třetího odstavce čl. 376 obch. zák. musí se státi způsobem vylučujícím každou pochybnost a nelze jej spatřovati v pouhém ohrazení se komitenta proti připsání výtěžku na konto W. Použití práva toho není sice vázáno lhůtou, leč v několikaletém mlčení komitenta jest spatřovati vzdání se nároku.

Prodala-li tuzemská banka jako komisionářka pro tuzemce na Vídeňské burse cenné papíry a vzhledem k nařízení ze dne 6. února 1919, čís. 57 sb. z. a n., nemohla výtěžek převést do tuzemska, aniž by ji bylo lze považovati za samokupitelku, jest žalobu komitenta na vyplacení výtěžku prodeje v KČ zamítnouti pro tentokráte.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1924, Rv I 1721/23.)

Tuzemská banka prodala v lednu 1919 na vídeňské burse cenné papíry k příkazu žalobce, jehož dopisy ze dne 23. a 31. ledna 1919 o prodeji zpravila, neuvedši jména kupitelova. Vzhledem k nařízení ze dne 6. února 1919, čís. 57 sb. z. a n. převedla banka výtěžek za cenné papíry na t. zv. konto W. Žalobu na banku o zaplacení výtěžku za cenné papíry v KČ procesní soud první stolice zamítl, o d v o l a c í s o u d žalobě vyhověl. D ů v o d y: Odvolání žalobcovo jest odůvodněno vzhledem k ustanovení čl. 376, odstavce třetí obch. zák. a to v uvážení těchto okolností. Poněvadž žalovaná banka ve svých dopisech ze dne 23. a 31. ledna 1919 o provedení příkazu nejmenovala jinou osobu jako kupitele papírů, byl žalobce jako komitent oprávněn, žalovanou samu za kupitele považovati, zvláště, když žalovaná vyhradila si ve svých obchodních podmínkách v souhlasu se čl. 376 odstavec první obch. zák., že sama může do obchodu vstoupiti, a v dopisech neoznámila, že přes to nechce, by byla považována za kontrahentku. Proč banka jinou osobu jako kupitelku nejmenovala, jest lhostejno. Není věci